

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 4Er/178/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8515201522
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Vladimír Gurka
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2015:8515201522.1

Uznesenie

Okresný súd Stará Ľubovňa v exekučnej veci oprávneného Rapid Life životná poisťovňa, a.s., Garbiarska 2, 040 71 Košice, IČO: 31 690 904 proti povinnému V. M., nar. XX.X.XXXX, bytom F. XX o vymoženie 31,07 eur s prísl. takto

rozhodol:

Súd **z a m i e t a** žiadosť súdneho exekútora JUDr. Marianny Vargovej, Exekútorský úrad Trebišov o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zo dňa 25.3.2015.

odôvodnenie:

Oprávnený podal exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie pre vymoženie 31,07 eur s prísl. na základe právoplatného a vykonateľného rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice sp. zn. 2C/102/2010 zo dňa 21.9.2012. Súdny exekútor JUDr. Marianna Vargová požiadal súd o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

Súd pred udelením poverenia preskúmal žiadosť o udelenie poverenia, návrh oprávneného, exekučný titul, priloženú poisťnú zmluvu a Všeobecné poisťné podmienky a zistil, že oprávnený s povinným uzavrel dňa 2.12.2008 poisťnú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX. Keďže povinný bol v omeškaní s plnením svojho záväzku, oprávnený sa obrátil na Arbitrážny súd Košice, aby rozhodol v skrátrenom konaní podľa § 29a Rokovacieho poriadku Arbitrážneho súdu Košice. Uvedený súd zaviazal povinného na zaplatenie 31,07 eur a trov rozhodcovského konania vo výške 230 eur.

Je nepochybné, že oprávnený s povinným uzavrel poisťnú zmluvu. Je tiež nepochybné, že povinný v danom prípade vystupoval ako fyzická osoba, ktorá zabezpečovala svoje potreby, teda ako spotrebiteľ, kým oprávnený pri poskytovaní poistenia vystupoval v rámci svojej podnikateľskej činnosti, teda ako dodávateľ. Z uvedeného potom vyplýva, že poisťná zmluva uzavretá medzi účastníkmi konania má charakter spotrebiteľskej zmluvy a táto musí spĺňať aj požiadavky upravené v §§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktoré obsahujú úpravu spotrebiteľských zmlúv.

Podľa § 44 ods. 2 zák. č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul; ak ide o exekučné konanie vykonávané na podklade rozhodnutia vykonateľného podľa § 26 zákona č. 231/1999 Z.z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov, exekučný titul sa nepreskúma. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Podľa 52 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (OZ) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách,

ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa 52 ods. 3 a 4 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa 53 ods. 2 OZ za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 4 písm. r) OZ účinného do 31.12.2014 za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia súd podľa citovaného ustanovenia § 44 ods. 2 EP obligatórne preskúmava žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul čo do ich súladu so zákonom. V tejto fáze posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre vydanie poverenia súdnemu exekútorovi na vykonanie exekúcie sa súd, okrem iného, zaoberá i tým, či k návrhu na vykonanie exekúcie bol pripojený exekučný titul opatrený doložkou vykonateľnosti, či rozhodnutie bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či rozhodnutie je z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisoch vykonateľné tak po stránke formálnej, ako aj materiálnej. Vychádza sa pritom z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu.

Uzavretá zmluva, podobne ako aj rozhodcovská doložka upravená vo Všeobecných poisťných podmienkach (ďalej len VPP) a osobitné dojednania na konci VPP, sú formulárové listiny, ktorých obsah druhá strana nemá možnosť meniť a ktorú oprávnený v rámci svojej podnikateľskej činnosti používa v prípadoch uzatvárania dohôd rovnakého druhu a neurčitého počtu. Súdu je pritom z úradnej činnosti známe, že mnohí dodávatelia si práve cez rozhodcovské súdy zabezpečujú exekučné tituly, v ktorých sú priznané aj nároky, ktoré všeobecnými súdmi priznávané nie sú, resp. sú rozhodcovskými súdmi priznávané nároky zo zmluvných podmienok, ktoré všeobecné súdy vyhlásili za neprijateľné. Slovenská republika má v zmysle práva EÚ záväzok zabezpečiť, aby nekalé podmienky nezaväzovali spotrebiteľov v záujme zvýšenia kvality života. Značná časť zabezpečenia tohto záväzku spočíva práve na súdoch a ich rozhodovacej činnosti, bez ktorej by sa tento záväzok nemohol dosiahnuť. Súd sa preto zameria na kontrolu exekučného titulu a rozhodcovskej doložky, ktorá bola podkladom pre konanie rozhodcovského súdu berúc do úvahy kritéria, na ktorých je založený inštitút neprijateľnej zmluvnej podmienky a teda či rozhodcovská doložka nespôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 1 OZ).

Cieľom rozhodcovskej zmluvy je dosiahnuť prejednanie prípadného sporu arbitrom rozhodcom ako súkromnou osobou, na ktorého zmluvné strany delegovali takúto právomoc. Častokrát sa takáto rozhodcovská zmluva vyjadrí len v podobe rozhodcovskej doložky, ktorá splýva s ostatnými podmienkami v štandardnej zmluve, prípadne v obchodných podmienkach alebo ide o formulárovú zmluvu pripravenú vopred dodávateľom. V porovnaní s ostatnými zmluvnými podmienkami je predsa len význam rozhodcovskej doložky osobitný, pretože v krízových situáciách a vzniku sporu súkromná osoba rozhodne o právach a právom chránených záujmoch s cieľom dosiahnuť nový kvalifikovaný záväzok z pôvodnej zmluvy.

Oprávnený vo vyjadrení pri predložení poisťnej zmluvy a VPP vyslovil názor, že rozhodcovská doložka spĺňa všetky náležitosti, ktoré sa pre ňu vyžadujú právne predpisy. Poukázal na to, že rozhodcovská doložka je upravená v tzv. Osobitných zmluvných dojednaniach, ktoré sú graficky a technicky oddelené a vyžadujú samostatný podpis poisťníka.

Rozhodcovská doložka bola v danom prípade upravená v časti XV Všeobecných poisťných podmienok. Rozhodcovský súd pritom v zmysle časti XV. bodu 2 bude podľa potreby vytvorený od prípadu k prípadu troma fyzickými osobami poverenými poisťovňou, teda oprávneným, pokiaľ poisťovňa nepoverí osobitnú právnickú osobu zriadením alebo výberom špecializovaného stáleho rozhodcovského súdu, resp. pokiaľ sama poisťovňa nezriadi stály rozhodcovský súd. Poisťovňa pritom má vydať štatút rozhodcovského súdu.

Na konci VPP je ďalší odsek „osobitné zmluvné dojednania k poisťnej zmluve“, kde je v 2. bode predtlačene vyjadrenie o tom, že účastníci poisťnej zmluvy súhlasia s riešením sporov v rozhodcovskom konaní podľa časti XV. VPP a ustanovenie chápu ako rozhodcovskú doložku. Pod týmto prehlásením je podpis povinného.

Z vyjadrenia oprávneného je možné vyvodiť, že rozhodcovská doložka spĺňa podmienky stanovené právnymi predpismi, keďže rozhodcovská doložka je oddelená od zvyšku VPP, čiže bola individuálne dojednaná. V uvedenom prípade však je potrebné prihliadať aj na § 53 ods. 2 OZ účinného od 1.1.2008 a po zohľadnení tohto ustanovenia súd

dospel k záveru, že rozhodcovskú doložku nie je možné považovať za individuálne dojednanú. Je totiž zrejme z celého znenia VPP, že aj keď na ich konci je osobitný odsek, ktorý odkazuje na akceptovanie rozhodcovskej doložky upravenej v časti XV. VPP, túto doložku nemohol povinný žiadnym spôsobom ovplyvniť. Táto pritom umožňuje riešenie sporov iba pred rozhodcovským súdom, čo je v zrejmom rozpore s cit. § 53 ods. 4 písm. r) OZ. Navyiac táto rozhodcovská doložka podľa názoru súdu značne znevýhodňuje povinného ako spotrebiteľa, a to vzhľadom na možnosť de facto vytvorenia si rozhodcovského súdu, resp. na možnosť oprávneného vybrať si rozhodcu. Takýto spôsob zloženia, resp. určenia rozhodcovského súdu, je podľa názoru súdu ukážkovým príkladom neprijateľnej podmienky. Neprijateľná zmluvná podmienka je podľa názoru aj podmienka, ktorá je objektívne spôsobilá spôsobiť značnú nerovnováhu medzi zmluvnými stranami v neprospech spotrebiteľa bez ohľadu na to, či túto podmienku dodávateľ reálne aj využil alebo nie, resp. či si na jej základe uplatnil nejaké právo alebo nie. Len takýmto spôsobom je možné dosiahnuť, že neprijateľné podmienky nebudú zaväzovať spotrebiteľov. Spotrebiteľ pritom pri uzavretí ani nevedel, ktorý rozhodcovský súd by mal vec v prípade sporu prejednávať a ak by si aj chcel uplatniť nejaké nároky voči oprávnenému ako dodávateľovi v rozhodcovskom konaní, z uvedenej rozhodcovskej doložky mu nevyplývalo, na aký súd by sa mal obrátiť. Súd pritom poukazuje aj na spôsob úpravy konca VPP a osobitných zmluvných dojednaní, keďže na konci VPP je jeden rámček na podpis klienta a až pod osobitnými dojednaniami sú dva rámčeky pre klienta a pre poisťovňu, pričom rámček pre klienta pod osobitnými zmluvnými dojednaniami je väčší, ako ten na konci VPP, čo môže zvädzať k tomu, že podpis klienta sa vyžaduje najmä do rámčeka na konci osobitných zmluvných dojednaní.

K problematike prijateľnosti rozhodcovskej doložky alebo zmluvy súd ešte poznamenáva, že zákon síce nevyklučuje možnosť riešenia sporov v rozhodcovskom konaní aj v spotrebiteľských veciach, súd je však toho názoru, že ak má byť rozhodcovská zmluva, resp. doložka, uzavretá so spotrebiteľom právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, a teda ako individuálne dojednaná, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje predovšetkým informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená. Z predloženej rozhodcovskej doložky nevyplýva, že povinnému sa poskytli jasné a zrozumiteľné informácie, predovšetkým čo znamená riešenie sporov v rozhodcovskom konaní a aké sú jeho dôsledky. Absentujú v nej akékoľvek informácie o podstatných skutočnostiach a následkoch rozhodcovského konania, ktoré sú potrebné pre naozaj slobodné rozhodnutie spotrebiteľa so znalosťou veci, ako napr. o záväznosti rozhodcovského rozsudku, voči ktorému zväčša nie je prípustný opravný prostriedok v zmysle dvojínštandardnosti konania, alebo o tom, že touto dohodou sa riešenie sporov prenáša na súkromnú osobu, ako ani poučenie aspoň o základnom procesnom postupe rozhodcovského súdu a o právach a povinnostiach povinného v prípadnom rozhodcovskom konaní. Je len ťažko si predstaviť rokovanie spotrebiteľa o rozhodcovskej doložke, ak spotrebiteľ nepozná jej obsah, resp. nepozná procesné pravidlá konania pred rozhodcovským súdom. Z úradnej činnosti súdu sa javí, že predkladanie

rozhodcovských zmlúv alebo doložiek spotrebiteľom za stavu, keď nepoznajú pravidlá arbitráže, resp. vôbec nerozumejú, čo je rozhodcovské konanie a prirodzene nevenujú dostatočnú pozornosť tejto časti formuláru, sa zneužíva k záverom o individuálnom vyjednaní zo strany spotrebiteľov. Takéto postupy je podľa názoru súdu možné označiť za nekalé obchodné praktiky, pričom na tomto nič nemení technika predkladania rozhodcovských zmlúv, resp. doložiek - t.j. či inkorporovanie doložky do všeobecných zmluvných podmienok

alebo vyhotovenie štandardnej rozhodcovskej zmluvy na samostatnom liste (hárku) papiera. Všetky tieto okolnosti uzavretia rozhodcovskej doložky navodzujú dojem, ktorý hraničí až s presvedčením, že oprávnený zámerným použitím prostriedkov, ktoré sami o sebe nie sú zákonom zakázané (v dôsledku čoho vzniknutý stav z hľadiska pozitívneho práva sa javí ako nenapadnuteľný) sa správa síce podľa práva, ale tak, aby zámerne dosiahol výsledok právnou normou nepredvídaný a nežiaduci (t.j. obídenie kontroly zmluvných podmienok všeobecným súdom). Za tohto stavu súd uvedenú rozhodcovskú doložku nepovažoval za individuálne dojednanú a vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti za neplatnú.

Neplatná rozhodcovská zmluva nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu na prejednanie veci. Za takéhoto stavu potom vo veci rozhodol orgán, ktorý na to nemal právomoc, čo je jednou zo základných podmienok právoplatnosti a vykonateľnosti exekučného titulu, na ktorú súd pri posudzovaní žiadosti o udelenie poverenia musí prihliadať. Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností súd zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenie na vykonanie exekúcie.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie, ktoré možno podať na tunajšom súde do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomného vyhotovenia tohto uznesenia.